

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
XXI підсумкової науково-практичної конференції викладачів**

01 лютого 2019 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

Маріуполь – 2019

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2019. – 262 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 6 від 28.01.2019)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Булатова О.В., д.е.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Задорожна-Княгницька Л.В., д. пед. н., доцент; Лисак В.Ф. д.і.н., проф.; Омельченко В.Я., д.е.н., проф.; Павленко О.Г., д.філол.н., доц.; Романцов В.М. д.і.н., проф.; Слощинський Б.В., д.соц.н., проф.; Толпежников Р.О., д.е.н., доц.; Чентуков Ю.І., д.е.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XXI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 01 лютого 2019 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

<i>Добровольська С.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА ДОНБАСІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СТАЛІЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ	42
<i>Іванова В.В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	44
<i>Митюшкіна Х.С.</i> МЕТОДИ ОЦІНКИ СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА	46
<i>Пастернак О.М.</i> СЕЗОННІ КОЛИВАННЯ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ФОРМАЛЬДЕГІДОМ.....	48
<i>Черніченко Г.О., Беспалов С.І.</i> ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОДАТКУ	49
<i>Чечета Н.О.</i> ДОТРИМАННЯ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ІСНУВАННЯ ЛЮДИНИ.....	52

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ТА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

<i>Бражко О.В.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ.....	54
<i>Валік В.В.</i> ВИСОКОЯКІСНА ОСВІТА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ СУДДІ	55
<i>Годюняк С.В., Тихомирова Г.С.</i> ЩОДО ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МЕЖДЕРЖАВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	57
<i>Ковейко Ю.В.</i> ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ В СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІСІВ	60
<i>Колосов Р.В.</i> ЗАХИСТ ПЕРЕВАЖНОГО ПРАВА У КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	62
<i>Надежденко А.О., Барегамні С.Х.</i> КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕПУТАТІВ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	63
<i>Польщиков В.В.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ПОТЕРПІЛОГО В СПРАВАХ ПРО НЕРОЗКРИТІ ВБИВСТВА	65
<i>Свірський Б.М.</i> ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ ПОЗА ВІЗУАЛЬНИМ ТА АУДІОСПОСТЕРЕЖЕННЯМ	67
<i>Філіпенко Т.В.</i> ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	68
<i>Хараберюш І.Ф.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ В ОСВІТІ	70

СЕКЦІЯ

МАТЕМАТИЧНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА В ОСВІТІ

<i>Дяченко О.Ф.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ САЙТУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА РЕЙТИНГУ WEBOMETRICS	73
<i>Крівенко С.В.</i> УЯВЛЕННЯ ОГРУДКУВАЧА ТИПОВИМИ ЛАНКАМИ	74
<i>Шабельник Т.В.</i> ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІМІТАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА	76

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СВІТОВОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ

<i>Гаврилова Н.В., Булик М.В.</i> ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КИТАЮ У ХХІ СТ.....	78
---	----

І в такій ситуації виникає запитання як оскаржити рішення керівних органів юридичної особи. Зокрема, в одних випадках акціонери, чие переважне право на придбання акцій було порушене, звертались до суду з позовами про визнання недійсними договорів купівлі-продажу акцій – повністю або частково (в частині визначення покупця за договором), в інших – з позовами про визнання за ними переважного права на придбання акцій; визнання їх покупцями акцій, з переведенням на них прав та обов'язків покупця. Траплялись також випадки, коли акціонери звертались до суду з вимогами про визнання за ними права власності на акції, відчужені з порушенням їх права на переважне придбання акцій, або з вимогами про переведення на них прав та обов'язків покупця акцій [1].

Чинне законодавство містить спеціальні заходи щодо захисту переважного права, до них належить вимога про переведення прав та обов'язків. Так, згідно до ч.4. ст. 362 ЦК України у разі продажу частки у праві спільної часткової власності з порушенням переважного права купівлі співвласник може пред'явити до суду позов про переведення на нього прав та обов'язків покупця. Одночасно позивач зобов'язаний внести на депозитний рахунок суду грошову суму, яку за договором повинен сплатити покупець. До таких вимог застосовується позовна давність в один рік. Аналогічні положення містить ч.5 ст. 7 ЗУ «Про акціонерні товариства», що будь-який акціонер має право протягом трьох місяців з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про таке порушення, вимагати в судовому порядку переведення на нього прав та обов'язків покупця акцій.

Прихильники використання даного способу захисту переважних корпоративних прав (В.І. Крат, Л.В. Кузнецова, В.А. Белоя, М.В. Субботин, І.В. Спасибо-Фатесна) вважають, що способи захисту передбачені ст. 16 ЦК України та ст. 20 ГК України (визнання правочину недійсним, визнання права) не захищають та не відновлюють порушеного переважного права акціонера на придбання акцій.

Противники використання даного способу (Д.В. Ломакин, О.О. Кот, М. Белкін, Ю.Л. Белкіна) вважають, що у випадку, коли продавець і покупець належним чином виконали зобов'язання, які випливають із договору купівлі-продажу, є всі підстави для твердження про припинення такого договору, а отже, потрібно говорити не про переведення прав та обов'язків за договором, а про фактичний викуп акцій [2, с. 207].

О.О. Кот вказує, що носій переважного права наділений правом вимагати визнання угоди, що порушує його право, недійсною в силу її невідповідності закону, не вимагаючи при цьому примусового переведення на себе права, переданого за недійсною угодою. Але подібні дії власника переважного права можуть кваліфікуватися як шкани (зловживання правом) [3, с. 134].

С. В. Томчишен та В. М. Кравчук вважають доцільним використання позову про переведення прав і обов'язків покупця акцій. Проте, вказують, що застосування вказаного способу захисту зумовлюють певні труднощі, які потрібно врегулювати на нормативному рівні. Наприклад, коли до суду за захистом переважного права звернуться один або тільки частина учасників (акціонерів), переважне право яких було порушено, а не всі учасники (акціонери), і одночасно, в межах однієї судової справи. [4, с. 42], [6, с. 104].

Таким чином, захист переважного права у корпоративних відносинах викликає значні труднощі, передусім пов'язані з недосконалістю правового регулювання. Тому захищаючи таке право учасники корпоративних відносин використовують як загальні способи визначені ст. 16 ЦК України та ст. 20 ГК України так і спеціальні такі як переведення прав та обов'язків покупця чи визнання за ними переважного права на придбання акцій.

Література

1. Качмар О. Й. Судова практика захисту права на придбання акцій / О. Й. Качмар // Юридичний журнал. – 2009. – № 3 (81). – С. 92–96.
2. Ломакин Д. В. Очерки теории акционерного права и практика применения акционерного законодательства. – М.: Статут, 2005. – 221 с.
3. Кот О. О. Перехід прав кредиторів: Історія. Теорія. Законодавство. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 160 с.
4. Томчишен С. В. Особливості здійснення, охорона та захист переважних прав на придбання часток (акцій) у статутному капіталі господарських товариств: проблеми теорії та практики / С. В. Томчишен // Актуальні питання цивільного та господарського права. – 2010. – № 3 (22). – С. 35 – 48.
5. Кравчук В. Проблеми реалізації та захисту переважного права на придбання акцій за Законом України «Про акціонерні товариства» / В. Кравчук // Вісник господарського судочинства. – 2009. – №6. – С. 104 – 107.

УДК 352.08(477)

Надежденко А.О.,

к.н.держ.упр., доцент кафедри права та публічного адміністрування

Барегамян С.Х.

к.ю.н., доцент кафедри права та публічного адміністрування

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕПУТАТІВ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Необхідність вдосконалення основ організації та функціонування місцевого самоврядування, уточнення його місця і ролі в структурі органів публічної влади в даний час одна з первочергових завдань

державного будівництва. Будучи максимально наближеним до населення, місцеве самоврядування є перинним рівнем організації публічної влади, що забезпечує стійкість і демократичний характер всієї системи владних інститутів.

Найважливішою рисою конституційно-правового статусу депутата представницького органу місцевого самоврядування є його стабільність і незмінність, що дозволяє йому відігравати велику роль в протидії розвитку негативних тенденцій в суспільстві і державі. Це особливо актуально для сучасної України, де досить динамічно на рівні місцевого самоврядування змінюються або зникають старі і з'являються нові правові відносини і інститути, відбувається болючий процес реформування місцевої (муніципальної) влади.

Слід визнати, що до теперішнього часу законодавча практика з питань визначення конституційно-правового статусу депутата представницького органу місцевого самоврядування має не до кінця оформлений характер.

Аналіз чинного законодавства, практика його реалізації, проблеми подальшого вдосконалення конституційно-правового статусу депутатів представницьких органів місцевого самоврядування в Україні - неодноразово досліджувалися вітчизняними правознавцями: М.О. Баймуратова, О.В. Батанова, Я.В. Бережницького, В.І. Борденюка, Є.І. Бородіна, П.В. Ворони, Н.В. Камінської, Т.Є. Кубай, О. Лисенка, А.С. Матвієнка, В.М. Носової, О.В. Прієшкіної, М. Пухтинського та ін.

На сучасному етапі державотворення та правотворення в Україні, коли реформування системи місцевого самоврядування стає основною формою цілеспрямованого і послідовного впливу на суспільні відносини, наукове осмислення проблем пов'язаних з конституційно-правовим статусом депутата представницького органу місцевого самоврядування, набуває особливого значення. Якою б не була прийнята форма і модель організації місцевого самоврядування в конкретному муніципальному утворенні (село, селище, місто, район у місті, область, район), в ньому, як правило, виділяються три основних елементи: голова муніципального утворення, представницький орган і виконавчий орган. Кожен з цих органів має свої цілі, функції, має певні специфічними зв'язками з іншими органами місцевого самоврядування та населенням.

У зв'язку з фактичним зростанням числа жителів муніципальних утворень і складністю здійснення процесу прийняття рішень безпосередньо всіма жителями виникла потреба у запровадженні інституту представництва. З'явилося поняття представницького органу. Представницький орган місцевого самоврядування - це орган, обраний безпосередньо населенням що представляє інтереси населення відповідної території. У чинному законодавстві закріплюється два критерії представницького органу: обрання безпосередньо населенням на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування та представлення інтересів жителів відповідної території. Правовий статус представницького органу місцевого самоврядування в Україні полягає в тому, що цей виборний орган є одним з основних елементів місцевого самоврядування, який має власну, визначену ним самим структуру і який самостійно здійснює особливу функцію прогностичного характеру: виявлення і формування інтересів населення муніципального утворення, тобто вироблення на підставі порівняння, обговорення, консенсусу загальної волі багатьох депутатів, які, у свою чергу, висловлюють інтереси певних груп населення, і в кінцевому підсумку — розробка рішень, що визначають шляхи розвитку відповідного муніципального утворення.

Таким чином, можна сформулювати дефініцію, за якою конституційно-правовий статус депутата місцевої ради — це цілісний внутрішньо узгоджений комплекс взаємопов'язаних та взаємообумовлених елементів, що поєднує нормативно регламентовані характеристики інституту депутата місцевої ради як представника територіальної громади, громадського діяча та суб'єкта представницького органу місцевого самоврядування, який здійснює функції та повноваження на підставі Конституції та законів України.

Виходячи з природи інституту депутатства, можна зазначити, що депутат є одночасно: - членом представницького органу; - представником територіальної (територіальних) громади (громад); - представником виборчого округу. В свою чергу реалізація конституційно-правового статусу депутатів місцевих рад має цілу низку проблемних питань:

по-перше, йдеться про стереотип, нав'язаний в радянські часи, що влада — окремо, а громада — окремо, що сьогодні заважає в розвитку багатьох громадам в Україні;

по-друге, ганебна практика ігнорування місцевої ініціативи та нехтування принципами публічності та прозорості роботи депутата;

по-третє, проблеми дотримання правил депутатської етики й культури;

по-четверте, низька ефективність сесійної роботи депутатів представницьких органів місцевого самоврядування;

по-п'яте, проблеми можливості виникнення конфлікту між приватним інтересом та представницькими повноваженнями депутатів місцевих рад.

Таким чином можна запропонувати наступні шляхи посилення конституційно-правового статусу депутатів місцевих рад:

1) Вирішення проблеми ув'язки положень Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» зі змістом статутів територіальних громад. А саме: в процесі роботи над проектами статей конкретного статуту громади доцільно взаємно кореспондувати обов'язки і права громад з одного боку, і депутатів рад – з другого, у сферах, які є спільними в їх діяльності (контроль за виконанням бюджету, за вирішення земельних відносин, тощо);

2) Розширення географії реалізації ініціативи з «Атестація депутатів місцевих рад» як інструменту комплексної персональної оцінки результатів діяльності депутатів рад, який дозволяє об'єктивно та в доступній для пересічних громадян формі оцінити діяльність кожного з їх обраних за вже успішно апробованою методологією, яка охоплює весь комплекс реалізації статусу місцевого депутата і заснована на законах України, а також визначених стандартах Доброго Врядування.

3) Вирішення проблеми якості співпраці депутатів місцевих рад з виборців на території свого виборчого округу шляхом впровадження інноваційних форм депутатської діяльності.

4) На виконання вимог частини першої статті 35 Закону «Про запобігання корупції» законодавцю необхідно доповнити профільні Закони «Про місцеве самоврядування в Україні» і «Про статус депутатів місцевих рад» спеціальними положеннями про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у депутатів місцевих рад. Новоствореному Національному агентству з питань запобігання корупції слід звернути увагу на зазначене питання та в рамках наданих їй Законом повноважень прийняти відповідні роз'яснення з конкретними прикладами для доведення їх до відома депутатів місцевих ради. Необхідно також підвищувати рівень обізнаності представників засобів масової інформації та громадськості в цілому щодо питання конфлікту інтересів з метою посилення громадського контролю за діяльністю депутатів. Це у свою чергу дозволить привернути більшу увагу до дій в умовах конфлікту інтересів як корупційного правопорушення та сприятиме накопиченню масиву судової практики з цього питання.

УДК 343.985.343.611

Польшиков В. В.

к.ю.н., доцент, доцент кафедри права та публічного адміністрування

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ПОТЕРПІЛОГО В СПРАВАХ ПРО НЕРОЗКРИТІ ВБИВСТВА

Особа потерпілого (жертви) у справах про нерозкриті вбивства має виключно важливе значення, тому що через встановлення особи вбитої людини, її соціальних зв'язків можна визначити коло осіб, серед яких знаходиться вбивця [1, с.3-4]. Тому типологічні риси потерпілих повинні бути обов'язковим елементом криміналістичної характеристики даної категорії злочинів. Вони є основою для формулювання типових версій про особу вбивці та обставини вчинення ним злочину. Зокрема, наявність і характер зв'язків і відносин між потерпілим і злочинцем впливають на мету, мотива, місце, час, способи вчинення злочину, його специфіку. Кримінологічні дослідження показують, що природа взаємодій між злочинцем і жертвою до вчинення злочину впливає навіть на рівень убивств [2, с. 267].

Зв'язок між злочинцем і потерпілим визначається даними про особу останнього, точніше, його особовими якостями, поведінкою, в разі випадків статусом у суспільстві, службовими чи особистими відносинами зі злочинцем. Причому зміни в цих позиціях суттєво корегують дії злочинця щодо обрання місця і способу вчинення злочину. В даному виді злочинів злочинець корегує свої дії, змінює тактику, спосіб вчинення і спосіб приховування злочину залежно від дій потерпілого. Така залежність існує майже в усіх випадках вчинення навмисних убивств.

На початковому етапі розслідування злочину для його розкриття необхідно встановити її досконало вивчити особу потерпілого. В криміналістиці існує система ознак, що відносяться до особи потерпілого, яка має свою структуру. Вона включає в себе демографічні відомості (вік, місце проживання, навчання, роботи тощо), дані про спосіб життя, риси вдачі, звички й схильності, зв'язки потерпілого (службові, побутові, статеві), а також про характер відносин з певними людьми з його оточення (друзькі, неприємні, ворожі). Всі ці обставини разом і кожна окремо дозволяють змодельовати подію, що відбулася, і сформулювати певні припущення (версії).

Однією з найважливіших характеристик, що несуть інформацію, яку можна використовувати при висуненні версій про можливе коло осіб, серед яких потрібно шукати злочинця, є спосіб життя потерпілих.

Соціальний зв'язок між потерпілим і вбивцею може бути як стійким, так і нестійким (періодичний або тимчасовий). Убивство може бути вчинене і в зв'язку з випадковими контактами між жертвою і злочинцем. Звертаю увагу на те, що не слід плутати періодичні контакти між особами з метою спілкування з випадковими зустрічами. Випадковий контакт має на меті спілкування, а при випадковій зустрічі така мета відсутня. Іншою відмінною рисою випадкового контакту осіб є те, що жертва сама є активним учасником цього контакту і має в ньому певну мету. Найчастіше такий контакт спостерігається серед незнайомих або малознайомих осіб і його метою виступає спільне вживання алкоголю, наркотиків